

ARREST VAN HET HOF
11 december 1985 *

In zaak 110/84,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van de Hoge Raad der Nederlanden, in het aldaar aanhangig geding tussen

Gemeente Hillegom

en

Cornelis Hillenius,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 12 van de Eerste richtlijn (nr. 77/780/EEG) van de Raad van 12 december 1977 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, president, U. Everling, K. Bahlmann en R. Joliet, kamerpresidenten, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, Y. Galmot en T. F. O'Higgins, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: D. Louterman, administrateur

gelet op de opmerkingen ingediend door:

- de gemeente Hillegom, verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door E. J. Dommering, advocaat bij de Hoge Raad der Nederlanden;
- C. Hillenius, verweerder in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door J. L. W. Sillevis Smitt, advocaat bij de Hoge Raad der Nederlanden;

* Procestaal: Nederlands.

- de regering van de Bondsrepubliek Duitsland, vertegenwoordigd door M. Seidel en E. Röder als gemachtigden;
- de regering van het Verenigd Koninkrijk, vertegenwoordigd door J. Braggins als gemachtigde;
- de regering van de Italiaanse Republiek, vertegenwoordigd door P. Ferri, avvocato dello Stato, als gemachtigde;
- de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door D. Gilmour en F. Grondman, leden van haar juridische dienst, als gemachtigden;

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal, genomen ter terechtzitting van 11 juli 1985,

het navolgende

ARREST

(omissis)

In rechte

- 1 Bij beschikking van 13 april 1984, ingekomen ten Hove op 20 april 1984, heeft de Hoge Raad der Nederlanden krachtens artikel 177 EEG-Verdrag drie prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van artikel 12, lid 1, van de Eerste richtlijn (nr. 77/780) van de Raad van 12 december 1977 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen (PB 1977, L 322, blz. 30).
- 2 Verzoekster in de nationale procedure, de gemeente Hillegom (hierna: de gemeente), plaatste in juli 1981 600 000 HFL bij de Amsterdam American Bank NV, die in oktober van dat jaar failliet werd verklaard. De gemeente verzocht de Rechtbank te Amsterdam, een voorlopig getuigenverhoor te bevelen; dit is een procedure die naar Nederlands recht onder bepaalde omstandigheden openstaat voordat een geding bij de rechter aanhangig is. De gemeente verzocht, dat in het kader van dat verhoor onder meer als getuige zou worden gehoord C. Hillenius,

hoofd van de accountantsdienst van de Nederlandse Bank. Deze bank is in Nederland belast met het algemene toezicht op de kredietinstellingen krachtens de Wet Toezicht Kredietwezen (hierna: WTK) en met de controle op de banken overeenkomstig richtlijn nr. 77/780 (hierna: de richtlijn).

- 3 Toen de Rechtbank het bevel tot voorlopig getuigenverhoor had gegeven, beriep Hillenius zich op een verschoningsrecht en weigerde hij te antwoorden op een aantal hem als getuige gestelde vragen met betrekking tot het toezicht van de Nederlandse Bank op de Amsterdam American Bank NV.
- 4 Tegen de beschikking van de rechter-commissaris waarbij dit beroep op een verschoningsrecht werd verworpen, tekende Hillenius hoger beroep aan bij het Gerechtshof te Amsterdam. Bij beschikking van 30 mei 1983 vernietigde het Gerechtshof de beschikking van de rechter-commissaris met de overweging, dat Hillenius zich voor zijn weigering om te getuigen terecht had beroepen op zijn wettelijke geheimhoudingsplicht. Van deze beschikking heeft de gemeente beroep tot cassatie ingesteld bij de Hoge Raad.
- 5 De Hoge Raad stelt om te beginnen vast, dat Hillenius zich ter rechtvaardiging van zijn weigering beroept op artikel 46, lid 1, WTK, luidende als volgt:

„Het is aan ieder, die uit hoofde van de toepassing van deze wet of van de krachtens deze wet genomen besluiten enige taak vervult, verboden van gegevens of inlichtingen, ingevolge deze wet verstrekt, of van gegevens en inlichtingen, bij het onderzoek van boeken en bescheiden verkregen, verder of anders gebruik te maken of daaraan verder of anders bekendheid te geven dan voor de uitoefening van zijn taak of door deze wet wordt geëist.”

De Hoge Raad overweegt vervolgens, dat het geding in hoofdzaak betrekking heeft op de verhouding tussen artikel 46, lid 1, WTK, en artikel 1946 van het Burgerlijk Wetboek, dat luidt:

„Alle personen, bekwaam om getuigen te zijn, zijn verplicht getuigenis in regten af te leggen.

Niettemin kunnen zich van het afleggen van getuigenis verschoonen:

...

3) Alle degenen die, uit hoofde van hunnen stand, beroep of wettige betrekking, tot geheimhouding verplicht zijn, doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zoodanig is toevertrouwd."

6 Aangezien naar Nederlands recht voor het aannemen van een verschoningsrecht het bestaan van een geheimhoudingsplicht een voorwaarde is, maar het enkele bestaan van zulk een plicht nog niet betekent, dat de betrokkene een verschoningsrecht toekomt, acht de Hoge Raad het noodzakelijk, de draagwijdte van artikel 46, lid 1, WTK vast te stellen. In dat verband merkt de Hoge Raad op, dat er bij de vaststelling van deze bepaling naar is gestreefd, de Nederlandse wettelijke regeling in overeenstemming te doen zijn met de richtlijn, hetgeen betekent dat artikel 46 niet kan worden uitgelegd zonder rekening te houden met de betekenis van artikel 12 van de richtlijn.

7 Dit artikel 12 luidt als volgt:

„1) De Lid-Staten bepalen dat alle personen die werkzaam zijn of werkzaam zijn geweest bij de bevoegde autoriteiten, aan het beroepsgeheim gebonden zijn. Dit houdt in dat de vertrouwelijke inlichtingen die zij beroepshalve ontvangen, aan geen enkele persoon of autoriteit bekend mogen worden gemaakt, tenzij dit krachtens wettelijke voorschriften geschiedt.

2) Lid 1 belet evenwel niet dat de bevoegde autoriteiten van de verschillende Lid-Staten de in deze richtlijn bedoelde mededelingen uitwisselen. Op de aldus uitgewisselde inlichtingen is het geheim van toepassing dat in acht moet worden genomen door de personen die werkzaam zijn of werkzaam zijn geweest bij de bevoegde autoriteit die de inlichtingen ontvangt.

3) Onverminderd de gevallen die onder het strafrecht vallen, mag de autoriteit die de inlichtingen ontvangt, deze slechts gebruiken voor het onderzoek naar de voorwaarden voor de toelating van de kredietinstellingen en om de controle te vergemakkelijken op de liquiditeit en de solvabiliteit van de betrokken kredietinstellingen en de voorwaarden waaronder de activiteit wordt uitgeoefend, of wanneer een administratief beroep is ingesteld tegen de besluiten van de bevoegde autoriteit of bij beroep op de rechter overeenkomstig artikel 13."

8 Onder die omstandigheden heeft de Hoge Raad de volgende prejudiciële vragen gesteld:

- „1) Heeft artikel 12, lid 1, voorschrijvende hetgeen de Lid-Staten moeten bepalen, mede het oog op het afleggen van verklaringen door de in dat lid, eerste zin, bedoelde personen als getuige in een burgerlijk geding ?
- 2) Zo ja, moet artikel 12, lid 1, aldus worden verstaan dat ten aanzien van het afleggen van zodanige verklaringen alleen dan een op een wettelijk voorschrift berustende uitzondering — als bedoeld in de met ‚tenzij‘ aanvangende laatste zinsnede van artikel 12, lid 1 — mag worden aangenomen als deze kan worden gegrond op een wettelijk voorschrift dat er speciaal op gericht is een uitzondering op het verbod van bekendmaken van bedoelde inlichtingen in te houden ?
- 3) Of laat — nog steeds uitgaande van een bevestigende beantwoording van vraag 1 — artikel 12, lid 1, toe een algemene bepaling als artikel 1946, eerste lid, BW aan te merken als een wettelijk voorschrift krachtens hetwelk de in artikel 12, lid 1, bedoelde inlichtingen bekend mogen worden gemaakt ?”

Bij het Hof ingediende opmerkingen

- 9 Volgens de gemeente moet de eerste vraag ontkennend worden beantwoord. De richtlijn zou beogen, een doeltreffend toezicht op kredietinstellingen te vergemakkelijken. Dit zou betekenen, dat tussen de bevoegde autoriteiten inlichtingen moeten kunnen worden uitgewisseld en dat het vertrouwelijk karakter van uitgewisselde inlichtingen moet zijn gewaarborgd. Artikel 12 van de richtlijn zou evenwel alleen de omvang en de beperking van het vrijwillig gebruik van de verstrekte inlichtingen regelen; het zou daarom uitdrukkelijk de mogelijkheid openhouden, dat de nationale wetgever de bevoegde autoriteiten verplicht tot het geven van inlichtingen. De richtlijn zou derhalve het vrijwillig gebruik van inlichtingen door de bevoegde autoriteiten willen regelen, maar niet willen treden in de bevoegdheid van de wetgever van de Lid-Staten.
- 10 Met betrekking tot de tweede en derde vraag merkt de gemeente op, dat de rechter de belangen die betrokken zijn bij de geheimhoudingsplicht, dient af te wegen tegen het belang, dat in een burgerlijk proces de waarheid aan het licht komt. Aan de door artikel 12, lid 1, verlangde wettelijke waarborgen zou geheel zijn voldaan door deze rechterlijke toetsing van de wettelijke voorschriften aan de concrete situatie.

- 11 Hillenius is daarentegen van oordeel, dat de omvang en de werking van het beroepsgeheim bedoeld in artikel 12, lid 1, van de richtlijn, worden bepaald door het gemeenschapsrecht en niet door nationaal recht. Deze geheimhoudingsplicht zou in beginsel als een absoluut gebod zijn bedoeld. Zowel de bewoordingen van artikel 12, lid 1, als de ratio van de richtlijn zouden impliceren, dat vertrouwelijke inlichtingen die functionarissen van de bevoegde autoriteit beroepshalve ontvangen, niet bekend mogen worden gemaakt, zelfs niet aan de rechter in een burgerlijk geding. Het beroepsgeheim zou namelijk zijn rechtvaardiging vinden in de omstandigheid, dat de gemeenschapswetgever de voorwaarden heeft willen scheppen om te komen tot een doelmatige controle op kredietinstellingen, met de uitwisseling van inlichtingen tussen de bevoegde autoriteiten die daarmee gepaard gaat, en om het vertrouwen van de gecontroleerde instellingen, en dat van het publiek in die instellingen, te verzekeren.
- 12 Met betrekking tot de tweede en de derde vraag betoogt Hillenius in de eerste plaats, dat een uitzondering op het onderhavige beroepsgeheim slechts toelaatbaar is op grond van een speciaal met het oog daarop vastgestelde wettelijke bepaling. Voorts zou de richtlijn beogen te waarborgen, dat tussen de bevoegde autoriteiten uitgewisselde inlichtingen niet aan verschillende nationale regelingen worden onderworpen. Artikel 12, lid 2, zou kennelijk zijn bedoeld als een uitzondering op lid 1. Ten slotte zou de richtlijn alleen op de in artikel 12, lid 3, bedoelde gebieden ruimte laten voor nationale wettelijke bepalingen ter zake van het beroepsgeheim in de zin van artikel 12, lid 1.
- 13 Volgens de regering van de Bondsrepubliek Duitsland heeft artikel 12, lid 1, van de richtlijn betrekking op elke bekendmaking van vertrouwelijke inlichtingen, en derhalve ook op de bekendmaking van inlichtingen aan de wederpartij in een burgerlijk geding. Het beroepsgeheim zou een belangrijke voorwaarde zijn voor een goed functionerend toezicht op banken. Waar de diverse richtlijnen van de Raad betreffende de vrijheid van vestiging, de werkzaamheden van en het toezicht op kredietinstellingen, de nationale autoriteiten verplichten tot uitwisseling van bepaalde belangrijke inlichtingen over kredietinstellingen, zou ook de eerbiediging van het beroepsgeheim over de grenzen van een Lid-Staat heen gewaarborgd moeten zijn. Met betrekking tot de tweede en de derde vraag merkt de Duitse regering op, dat artikel 12, lid 1, aan de Lid-Staten de bevoegdheid laat, de bekendmaking van vertrouwelijke inlichtingen te regelen in specifieke of in algemeen getinte wettelijke bepalingen.

- 14 De regering van de Italiaanse Republiek merkt op, dat de richtlijn verwijst naar het begrip beroepsgeheim zoals dat in de nationale wettelijke regelingen bekend is. Daarmee zou zijn erkend, dat algemene belangen kunnen prevaleren boven de door het beroepsgeheim beschermde belangen. De richtlijn zelf zou voor de mogelijke beperking van de geheimhoudingsplicht een formeel criterium geven, te weten een wettelijk voorschrift. Een zeer ruime en onduidelijke omschrijving van zo'n uitzondering in de nationale wet zou evenwel de geheimhoudingsplicht van zijn inhoud kunnen beroven. Een bepaling van nationaal recht, die een dergelijke uitzondering zou toestaan zonder voldoende nauwkeurig aan te geven, welke omstandigheden en redenen van algemeen belang die uitzondering kunnen rechtvaardigen, zou dan ook in strijd zijn met het doel en de geest van de richtlijn.
- 15 Met betrekking tot de tweede vraag merkt de Italiaanse regering op, dat artikel 12, lid 1, niet regelt, op welke wijze en in welke vorm de uitzondering op de geheimhoudingsplicht in de nationale wetgeving moet worden vastgelegd.
- 16 De derde vraag kan volgens de Italiaanse regering niet worden opgelost in het kader van uitlegging van het gemeenschapsrecht.
- 17 De regering van het Verenigd Koninkrijk wijst evenals de Duitse regering op het fundamentele belang van het beroepsgeheim voor de verkrijging en de uitwisseling van inlichtingen tussen de bevoegde autoriteiten. Ter bevordering van die uitwisseling zouden in artikel 12, leden 2 en 3, bijzondere bepalingen zijn opgenomen voor inlichtingen die door de ene bevoegde autoriteit aan een andere zijn verstrekt. De geheimhoudingsplicht zou evenwel niet absoluut zijn en derhalve verenigbaar moeten zijn met het nationale recht. Ofschoon de richtlijn niet bedoeld was om de nationale bepalingen inzake het beroepsgeheim en de uitzonderingen daarop te harmoniseren, zouden die uitzonderingen niet in strijd mogen zijn met het doel van de richtlijn. Het zou derhalve met dat doel onverenigbaar zijn, openbaarmaking toe te staan onder zodanige omstandigheden, dat de verkrijging en uitwisseling van inlichtingen wordt belemmerd. Volgens de regering van het Verenigd Koninkrijk moet artikel 12, lid 1, derhalve aldus worden uitgelegd, dat het als uitzondering iedere bepaling van nationaal recht toelaat die openbaarmaking toestaat. Wat de laatste zinsnede van lid 1 betreft, beperkt de richtlijn de uitzonderingen niet tot die welke in de tekst van de richtlijn of in een bijzondere nationale wettelijke bepaling uitdrukkelijk zijn erkend.

- 18 De Commissie merkt om te beginnen op, dat de richtlijn slechts de eerste etappe vormt van de harmonisatie der wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen. De richtlijn zou slechts de opheffing van de meest hinderlijke verschillen tussen de nationale wettelijke regelingen beogen. Ten einde evenwel een doeltreffend toezicht op de kredietinstellingen mogelijk te maken, zou artikel 7 van de richtlijn voorzien in een nauwe samenwerking en in uitwisseling van inlichtingen tussen de bevoegde autoriteiten. Artikel 12 zou mede in verband met deze verplichting tot samenwerking zijn vastgesteld. Vervolgens wijst de Commissie erop, dat de omvang van de geheimhoudingsplicht per Lid-Staat verschilt, met name voor wat betreft de mogelijkheid gegevens door te geven aan de fiscale autoriteiten. Die verschillen verhinderen een onbelemmerde uitwisseling van inlichtingen. Om dit probleem op te lossen, verplicht artikel 12, lid 1, de Lid-Staten, regels vast te stellen met betrekking tot het beroepsgeheim, maar laat het de mogelijkheid open om de omvang van de geheimhoudingsplicht nader te regelen in wettelijke voorschriften. Waar lid 2 de vrije uitwisseling van inlichtingen verzekert, introduceert lid 3 een nieuw element, te weten dat in een andere Lid-Staat verkregen inlichtingen slechts mogen worden gebruikt voor de in dit lid genoemde doeleinden.
- 19 Volgens de Commissie bevat artikel 12 derhalve een dubbel regiem. Het eerste heeft betrekking op inlichtingen verkregen binnen een Lid-Staat, en dan bepalen de wettelijke voorschriften van die staat, overeenkomstig de laatste zin van lid 1, de omvang van de voor die inlichtingen geldende geheimhoudingsplicht. Het tweede heeft betrekking op in andere Lid-Staten verkregen inlichtingen, en deze zijn onderworpen aan de communautaire voorschriften die voor het gebruik en de openbaarmaking ervan de in lid 3 genoemde criteria voorschrijven. Daardoor is het uitgesloten, dat in andere Lid-Staten verkregen inlichtingen worden gebruikt in een burgerlijk geding, buiten de in artikel 13 genoemde gevallen.
- 20 De door de verwijzende rechter gestelde vragen, aldus de Commissie, hebben enkel betrekking op in de betrokken Lid-Staat verkregen, onder het eerste regiem vallende inlichtingen. Onder dat regiem staat het de Lid-Staten vrij, ruimere inbreuken op het beroepsgeheim toe te staan, mits het beginsel van geheimhouding wordt gehandhaafd. De Commissie acht het daarbij denkbaar, dat de nationale wetgeving het aan de rechter overlaat, het belang dat met geheimhouding is gemeid, af te wegen tegen andere legitieme belangen. Haars inziens kan een algemene wettelijke bepaling krachtens welke een persoon verplicht is als getuige te

verschijnen in een burgerlijk geding, worden aangemerkt als een wettelijk voorschrift in de zin van artikel 12, lid 1, laatste volzin, mits die bepaling de rechter de mogelijkheid geeft, bovenbedoelde belangen tegen elkaar af te wegen.

Het doel van richtlijn nr. 77/780 en de context van artikel 12

- 21 Om tot een goede beantwoording te komen van de met betrekking tot artikel 12, lid 1, van richtlijn nr. 77/780 gestelde vragen, dient deze bepaling om te beginnen te worden geplaatst in de context van de overige bepalingen en van het doel van de richtlijn.
- 22 Blijkens de tweede en de derde overweging van de richtlijn beoogt deze slechts de meest hinderlijke verschillen op te heffen tussen de wetgevingen van de Lid-Staten inzake de regeling waaraan kredietinstellingen zijn onderworpen, en moet, ten einde de voor een gemeenschappelijke markt voor kredietinstellingen vereiste wettelijke voorwaarden tot stand te brengen, in etappes te werk worden gegaan.
- 23 Artikel 7 van de richtlijn bepaalt, dat de bevoegde autoriteiten van de betrokken Lid-Staten nauw samenwerken. Zij verstrekken elkaar alle inlichtingen betreffende de leiding, het beheer en de eigenaars van de kredietinstellingen, waardoor het toezicht op die instellingen en het onderzoek van de voorwaarden voor het verlenen van een vergunning aan die instellingen kan worden vergemakkelijkt, alsmede alle inlichtingen die de beoordeling van de liquiditeit en solvabiliteit van die instellingen kunnen vergemakkelijken. In verband hiermee verplicht artikel 12, lid 3, de Lid-Staten te bepalen dat de autoriteit die inlichtingen ontvangt, deze slechts mag gebruiken voor het onderzoek naar de voorwaarden voor de toelating van kredietinstellingen, ter vergemakkelijking van de controle op de uitoefening van de betrokken activiteit, inzonderheid voor wat betreft de liquiditeit en de solvabiliteit van de betrokken instellingen, en ten slotte wanneer tegen besluiten van de betrokken autoriteit administratief beroep of beroep in rechte is ingesteld. Aan deze strikte beperking van het gebruik van inlichtingen is evenwel een algemene uitzondering verbonden voor het gebruik van in het kader van een strafrechtelijke procedure ontvangen inlichtingen.
- 24 Artikel 12, lid 1, verplicht de Lid-Staten weliswaar te voorzien in een beroepsgeheim, maar omschrijft de inhoud noch de omvang daarvan. Het laat de regeling ervan aan de Lid-Staten over, met de bepaling dat onder het beroepsgeheim vallende, vertrouwelijke inlichtingen slechts krachtens wettelijke voorschriften bekend

mogen worden gemaakt. Evenzo bepaalt artikel 12, lid 2, enerzijds, dat het beroepsgeheim niet in de weg mag staan aan een uitwisseling van inlichtingen tussen de bevoegde autoriteiten, en anderzijds, dat de aldus uitgewisselde inlichtingen onder het beroepsgeheim vallen.

De eerste vraag

- 25 Met de eerste vraag wenst de verwijzende rechter in hoofdzaak te vernemen of artikel 12, lid 1, bepalende dat de geheimhoudingsplicht van personen die werkzaam zijn of zijn geweest bij de bevoegde autoriteiten, meebrengt dat vertrouwelijke inlichtingen die deze personen beroepshalve ontvangen, aan geen enkele persoon of autoriteit bekend mogen worden gemaakt, tevens geldt voor door die personen in een burgerlijk geding als getuige af te leggen verklaringen.
- 26 Bij onderzoek van de algemene doelstellingen van de richtlijn en van de context van artikel 12, lid 1, blijkt dat de richtlijn, ten einde de voor een gemeenschappelijke markt voor kredietinstellingen vereiste wettelijke voorwaarden tot stand te brengen, is gericht op vergemakkelijking van het algehele toezicht op kredietinstellingen die in meer dan een Lid-Staat werkzaam zijn, door de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staat waarin de kredietinstelling haar hoofdkantoor heeft. Aangezien de wetgevingen der Lid-Staten op dit gebied verschillen, schrijft de richtlijn een nauwe samenwerking voor tussen de bevoegde autoriteiten, ten einde het toezicht op de werkzaamheden van die kredietinstellingen te verzekeren. Daartoe voorziet de richtlijn in waarborging van het beroepsgeheim alsmede in verplichte uitwisseling tussen de bevoegde toezichthoudende autoriteiten van inlichtingen die het toezicht op de liquiditeit en solvabiliteit van die instellingen kunnen vergemakkelijken.
- 27 Wil de controle op de banken door middel van toezicht binnen een Lid-Staat en van uitwisseling van inlichtingen tussen de bevoegde autoriteiten goed kunnen functioneren, dan is bescherming van het beroepsgeheim noodzakelijk. Bekendmaking van vertrouwelijke inlichtingen, om het even voor welk doel, zou schadelijke gevolgen kunnen hebben, niet alleen voor de rechtstreeks betrokken kredietinstelling, maar ook voor de goede werking van het bankwezen in het algemeen. Het ontbreken van het beroepsgeheim zou de verplichte uitwisseling van inlichtingen tussen de bevoegde autoriteiten in gevaar brengen, daar de autoriteit van een Lid-Staat er niet zeker van zou zijn, dat door haar aan de autoriteit van een andere Lid-Staat verstrekte vertrouwelijke inlichtingen in beginsel vertrouwelijk blijven.

- 28 In dit verband hebben de regeringen en de Commissie alsook Hillenius terecht gewezen op het grote belang van de geheimhoudingsplicht voor personen die werkzaam zijn of zijn geweest bij een bevoegde autoriteit. Gelet op de bewoordingen van artikel 12, lid 1, bepalende dat beroepshalve ontvangen vertrouwelijke inlichtingen „aan geen enkele autoriteit of persoon bekend mogen worden gemaakt, tenzij dit krachtens wettelijke voorschriften geschiedt”, alsmede op de doelstellingen van de richtlijn, geldt het onderhavige bekendmakingsverbod ook voor in een burgerlijk geding als getuige af te leggen verklaringen.
- 29 Mitsdien moet op de eerste vraag worden geantwoord, dat artikel 12, lid 1, van de richtlijn, bepalende dat de geheimhoudingsplicht van personen die werkzaam zijn of zijn geweest bij de bevoegde autoriteiten, inhoudt dat de vertrouwelijke inlichtingen die zij beroepshalve ontvangen, aan geen enkele persoon of autoriteit bekend mogen worden gemaakt, tenzij dit krachtens wettelijke voorschriften geschiedt, ook betrekking heeft op in een burgerlijk geding als getuige af te leggen verklaringen.

De tweede en de derde vraag

- 30 De tweede en de derde vraag hebben betrekking op het probleem, of onder de wettelijke voorschriften bedoeld in artikel 12, lid 1, van de richtlijn enkel moeten worden verstaan voorschriften die er speciaal op zijn gericht een uitzondering in te houden op het verbod van bekendmaking van de in de richtlijn bedoelde inlichtingen, dan wel tevens algemene bepalingen met betrekking tot de grenzen die de eerbiediging van het beroepsgeheim stelt aan de verplichting om te getuigen.
- 31 Gelijk hiervoor is opgemerkt bij het onderzoek van de context van artikel 12 en de doelstellingen van de richtlijn, behoort artikel 12 tot de eerste etappe van de harmonisatie- en coördinatiewerkzaamheden met betrekking tot kredietinstellingen. Hoewel het de Lid-Staten in beginsel verbiedt vertrouwelijke inlichtingen bekend te maken, houdt het rekening met de aanzienlijke verschillen tussen de nationale wettelijke regelingen inzake de bescherming van het beroepsgeheim.
- 32 Artikel 12, lid 1, heeft niet tot doel, een absolute verplichting in te voeren dan wel de omvang van het beroepsgeheim te regelen of te harmoniseren, en het waarborgt het beroepsgeheim zolang er — thans of in de toekomst — geen afwijkende voor-

schriften bestaan in de nationale wettelijke regelingen inzake de omstandigheden waaronder bekendmaking van vertrouwelijke inlichtingen is toegestaan. Uit de algemene verwijzing naar de wettelijke bepalingen van iedere Lid-Staat blijkt dus, dat in deze eerste etappe, die slechts de opheffing van de meest hinderlijke verschillen tussen de nationale wettelijke regelingen beoogt, bestaande of toekomstige regelingen van de Lid-Staten uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht kunnen inhouden.

33 Met betrekking tot het conflict dat kan rijzen tussen het voor de rechtsbedeling fundamentele belang van de waarheidsvinding en het belang van de handhaving van de vertrouwelijkheid van bepaalde inlichtingen, moet worden opgemerkt dat het aan de rechter staat, deze belangen met elkaar in evenwicht te brengen indien de nationale wetgever dit conflict niet door specifieke wettelijke bepalingen heeft opgelost. In een geval als het onderhavige, waarin volgens de uitlegging van de nationale rechter de nationale wettelijke regeling een algemeen karakter draagt, staat het derhalve aan de nationale rechter genoemde belangen tegen elkaar af te wegen, alvorens te beslissen of een getuige die vertrouwelijke inlichtingen heeft ontvangen, zich al dan niet op zijn geheimhoudingsplicht kan beroepen. Daarbij dient hij in voorkomend geval inzonderheid te beoordelen, welk belang moet worden toegekend aan de omstandigheid, dat de betrokken inlichtingen overeenkomstig artikel 12, lid 2, van de richtlijn zijn verkregen van de bevoegde autoriteiten van andere Lid-Staten.

34 Mitsdien moet op de tweede en de derde vraag worden geantwoord, dat onder de wettelijke voorschriften krachtens welke in de zin van artikel 12, lid 1, van de richtlijn vertrouwelijke inlichtingen bekend mogen worden gemaakt, mede zijn te verstaan algemene bepalingen die er niet speciaal op zijn gericht, een uitzondering in te houden op het verbod van bekendmaking van de in de richtlijn bedoelde inlichtingen, maar die een regeling bevatten met betrekking tot de grenzen die de eerbiediging van het beroepsgeheim stelt aan de verplichting om te getuigen.

Kosten

35 De kosten door de regering van de Bondsrepubliek Duitsland, de Italiaanse Republiek en het Verenigd Koninkrijk alsmede de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door de Hoge Raad der Nederlanden bij beschikking van 13 april 1984 gestelde vragen, verklaart voor recht:

- 1) Artikel 12, lid 1, van richtlijn nr. 77/780, bepalende dat de geheimhoudingsplicht van personen die werkzaam zijn of zijn geweest bij de bevoegde autoriteiten, inhoudt dat vertrouwelijke inlichtingen die zij beroepshalve ontvangen, aan geen enkele persoon of autoriteit bekend mogen worden gemaakt, tenzij dit krachtens wettelijke voorschriften geschiedt, heeft ook betrekking op in een burgerlijk geding als getuige af te leggen verklaringen.
- 2) Onder de wettelijke voorschriften krachtens welke in de zin van artikel 12, lid 1, voornoemd vertrouwelijke inlichtingen bekend mogen worden gemaakt, zijn mede te verstaan algemene bepalingen die er niet speciaal op zijn gericht, een uitzondering in te houden op het verbod van bekendmaking van de in de richtlijn bedoelde inlichtingen, maar die een regeling bevatten met betrekking tot de grenzen die de eerbiediging van het beroepsgeheim stelt aan de verplichting om te getuigen.

Mackenzie Stuart	Everling	Bahlmann	Joliet
Bosco	Koopmans	Due	O'Higgins

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 11 december 1985.

De griffier
P. Heim

De president
A. J. Mackenzie Stuart